

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 18.11.2021.
C(2021) 8442 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Šesta izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji bolesti COVID-19 i izmjena Priloga Komunikaciji Komisije državama članicama o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Šesta izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji bolesti COVID-19 i izmjena Priloga Komunikaciji Komisije državama članicama o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita

1. UVOD

1. Komisija je 19. ožujka 2020. donijela Komunikaciju pod nazivom „Privremeni okvir za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-a 19”¹ („privremeni okvir”). Dana 3. travnja 2020. donijela je prvu izmjenu kako bi omogućila potporu namijenjenu ubrzanju istraživanja, ispitivanja i proizvodnje proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19, zaštiti radnih mjesta i pružanju dodatne podrške gospodarstvu u sadašnjoj krizi². Drugu izmjenu donijela je 8. svibnja 2020. kako bi se dodatno povećala dostupnost kapitala i likvidnost poduzeća pogođenih krizom³. Komisija je 29. lipnja 2020. donijela treću izmjenu kako bi pružila dodatnu potporu mikropoduzećima, malim poduzećima i novoosnovanim poduzećima te potaknula privatna ulaganja⁴. Komisija je 13. listopada 2020. donijela četvrtu izmjenu kako bi se produljio privremeni okvir i omogućila potpora kojom se pokriva dio nepokrivenih fiksnih troškova poduzeća pogođenih krizom⁵. Komisija je 28. siječnja 2021. donijela petu izmjenu kako bi se dodatno produljio privremeni okvir, prilagodile u njemu utvrđene gornje granice potpora i omogućila konverzija povratnih instrumenata u izravna bespovratna sredstva pod određenim uvjetima⁶.
2. Privremenim okvirom nastoji se osigurati odgovarajuća ravnoteža između pozitivnih učinaka mjera potpore dodijeljenih poduzećima i mogućih negativnih učinaka na tržišno natjecanje i trgovinu na unutarnjem tržištu. Ciljanom i proporcionalnom kontrolom državnih potpora osigurava se učinkovitost nacionalnih mjera potpore u smislu pomoći pogođenim poduzećima za vrijeme pandemije bolesti COVID-19, a istodobno se ograničava neopravdano narušavanje unutarnjeg tržišta, održava njegova cjelovitost i osiguravaju ravnopravni uvjeti tržišnog natjecanja. Na taj način pridonijet će se očuvanju kontinuiteta gospodarske aktivnosti tijekom pandemije bolesti COVID-19 i pružiti uporište za oporavak gospodarstva nakon krize te ubrzati nužna zelena i digitalna tranzicija u skladu sa zakonodavstvom i ciljevima Unije.
3. Nužno je produljiti primjenu mjera utvrđenih u privremenom okviru do 30. lipnja 2022., prilagoditi gornje granice potpore za mjeru koja se odnosi na nepokrivene fiksne troškove kako bi se odgovorilo na dugotrajne gospodarske učinke aktualne krize, omogućiti potporu ulaganjima za održiv oporavak i potporu solventnosti te objasniti i izmijeniti uvjete za određene privremene mjere državne potpore koje Komisija smatra spojivima na temelju članka 107. stavka 3. točke (b)

¹ Komunikacija Komisije od 19. ožujka 2020., C(2020)1863, SL C 091I, 20.3.2020., str. 1.

² Komunikacija Komisije od 3. travnja 2020., C(2020) 2215, SL C 112I, 4.4.2020., str. 1.

³ Komunikacija Komisije od 8. svibnja 2020., C(2020) 3156, SL C 164, 13.5.2020., str. 3.

⁴ Komunikacija Komisije od 29. lipnja 2020., C(2020) 4509, SL C 218, 2.7.2020., str. 3.

⁵ Komunikacija Komisije od 13. listopada 2020., C(2020) 7127, SL C 340I, 13.10.2020., str. 1.

⁶ Komunikacija Komisije od 28. siječnja 2021., C(2021) 564, SL C 34, 1.2.2021., str. 6.

Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”) u kontekstu ozbiljnih gospodarskih poremećaja koji su u gospodarstvima država članica nastali zbog pandemije bolesti COVID-19. Osim toga, trebalo bi produljiti uklanjanje popisa država s utrživim rizikom iz Priloga Komunikaciji Komisije državama članicama o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita („STEC”)⁷.

4. Prvo, Komisija podsjeća na činjenicu da je privremeni okvir trebao isteći 31. prosinca 2021. Privremenim okvirom predviđeno je i da će Komisija preispitati taj okvir prije 31. prosinca 2021. uzimajući u obzir važna pitanja u području tržišnog natjecanja ili gospodarstva.
5. Komisija je u tom kontekstu ocijenila postoji li još potreba za potporom na temelju privremenog okvira kako bi odlučila je li ga potrebno zadržati i nakon 31. prosinca 2021. Konkretno, Komisija je razmotrila sljedeće: s jedne strane, razvoj gospodarske situacije u iznimnim okolnostima prouzročenima pandemijom bolesti COVID-19; s druge strane, primjerenost privremenog okvira kao instrumenta kojim se putem nacionalnih mjera potpore osigurava učinkovita pomoć pogođenim poduzećima tijekom pandemije uz istodobno ograničavanje neopravdanog narušavanja unutarnjeg tržišta i osiguravanje ravnopravnih uvjeta tržišnog natjecanja.
6. Prema jesenskoj gospodarskoj prognozi 2021.⁸ BDP bi u Uniji i europodručju trebao porasti za 5,0 % u 2021. i 4,3 % u 2022. Obujam outputa bi se do kraja 2021. trebao vratiti na razinu prije krize (posljednje tromjesečje 2019.). Međutim, uzimajući u obzir ponovni porast broja zaraženih bolešću COVID-19 u nekim državama članicama, sve veću napetost u lancima opskrbe i porast cijena energije, neizvjesnost i rizici u pogledu izgleda za rast i dalje su veliki.
7. Države članice u velikoj su mjeri iskoristile mogućnosti koje privremeni okvir nudi kao instrument za ublažavanje ozbiljnih gospodarskih poremećaja koji utječu na njihova gospodarstva te za olakšavanje razvoja određenih ekonomskih djelatnosti potrebnih za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19.
8. Uzimajući u obzir činjenicu da je privremeni okvir bio koristan kao instrument za ublažavanje gospodarskih posljedica pandemije te povratne informacije država članica, Komisija smatra da je ograničeno produljenje postojećih mjera utvrđenih u tom okviru do 30. lipnja 2022. primjereno kako bi se osiguralo da se nacionalnim mjerama potpore učinkovito pomogne pogođenim poduzećima tijekom pandemije, ali i da se očuva cjelovitost unutarnjeg tržišta i osiguraju ravnopravni uvjeti tržišnog natjecanja. Zahvaljujući tom ograničenom produljenju poduzeća koja su još pogođena krizom neće se iznenada suočiti s ukidanjem potrebne potpore. Umjesto toga omogućit će se koordinirano postupno smanjenje razine potpore s obzirom na zabilježeni gospodarski oporavak. Pri tom postupnom ukidanju potpore mora se voditi računa o heterogenosti oporavka jer određeni sektori i regije u različitim državama članicama i dalje zaostaju za drugima. Na temelju trenutačno dostupnih informacija Komisija smatra da postojeće vrste mjera iz odjeljaka od 3.1. do 3.12. nakon 30. lipnja 2022. vjerojatno neće trebati dodatno produljiti. To se posebno

⁷ SL C 392, 19.12.2012., str. 1.

⁸ Europska komisija, Gospodarski i financijski poslovi: „Jesenska prognoza 2021”. (privremena) (studen 2021.).

odnosi na postojeće mjere likvidnosti, pri čemu bi nove mogućnosti za potporu ulaganjima radi održivog oporavka i potpore solventnosti u fazi oporavka trebale biti primjerenije potrebama poduzeća i ciljevima politike kako bi se, među ostalim, ograničilo neopravdano narušavanje unutarnjeg tržišta. Komisija će ipak nastaviti pomno pratiti situaciju i ocijenit će treba li neke mjere dodatno proširiti i/ili prilagoditi zbog važnih razloga povezanih s tržišnim natjecanjem ili gospodarstvom.

9. Komisija smatra i da je u skladu s tim produljenjem potrebno prilagoditi gornje granice potpore iz odjeljka 3.1.
10. Drugo, uzimajući u obzir i dalje prisutan učinak pandemije bolesti COVID-19 i vrijeme proteklo od donošenja privremenog okvira, Komisija smatra da je potrebno povećati gornje granice potpore utvrđene u odjeljku 3.12. tog okvira i tako omogućiti ciljanu potporu poduzećima koja su pretrpjela znatan gubitak prometa.
11. Treće, nekoliko država članica naglasilo je potrebu za ublažavanjem rizika od nesolventnosti poduzeća dodatnim mogućnostima restrukturiranja duga i konverzije povratnih instrumenata potpore u druge oblike potpore (npr. izravna bespovratna sredstva)⁹. Kako bi se otklonila ta zabrinutost i ublažio rizik od nesolventnosti poduzeća, Komisija smatra da konverziju povratnih instrumenata potpore u druge oblike potpore u skladu s odjeljcima 3.1. i 3.12. privremenog okvira treba omogućiti do 30. lipnja 2023., pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz primjenjivih odjeljaka¹⁰. Nadalje, Komisija smatra da će za povratne instrumente potpore iz odjeljaka 3.1., 3.3. i 3.12. možda biti potrebno restrukturiranje u skladu s uobičajenim bonitetnim praksama uključenih financijskih posrednika. Takvo restrukturiranje smatrat će se spojivim ako se dovrši najkasnije do 30. lipnja 2023. i pod uvjetima navedenima u ovoj Komunikaciji. Konkretno, takvo restrukturiranje mora biti u skladu s uvjetima iz primjenjivih odjeljaka i ne smije dovesti do povećanja prvotno odobrenih iznosa¹¹.
12. Osim toga, u Komunikaciji se pojašnjava da države članice mogu produljiti trajanje jamstava dodijeljenih u skladu s odjeljcima 3.1., 3.2. i 3.12. privremenog okvira i nakon isteka tog okvira, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz tih odjeljaka i odjeljka 3.4. Uvjeti takvog produljenja trebali bi biti utvrđeni u prvotnim ugovorima o jamstvu između države i kreditnih ili financijskih institucija. Ti uvjeti ne bi tijelima države članice pri produljenju trajanja jamstva trebali ostavljati nikakvu diskrecijsku ovlast. Krajnje korisnike mora se pri prvotnoj dodjeli sredstava obavijestiti da mogu zatražiti produljenje dospijeca tih sredstava, čime se ne dovodi u pitanje pravo kreditnih ili financijskih institucija da taj zahtjev prihvate ili odbiju u skladu sa svojim standardnim politikama i postupcima¹².

⁹ Vidjeti i Europski odbor za sistemske rizike: „Sprečavanje velikog broja stečajeva poduzeća i upravljanje njima” (*Prevention and management of a large number of corporate insolvencies*) (travanj 2021.).

¹⁰ Komisija pojašnjava da se točka 9. Komunikacije od 13. listopada 2020. (C(2020)7127, SL C 340I, 13.10.2020., str. 1.) primjenjuje i na potpore dodijeljene u skladu s odjeljkom 3.12. privremenog okvira.

¹¹ Time se ne dovode u pitanje postojeće mogućnosti dodjele novih potpora na temelju privremenog okvira, koje se mogu upotrijebiti za povrat postojećih instrumenata, pod uvjetom da su ispunjeni relevantni uvjeti iz tog okvira. Potpora koja je vraćena prije ili u trenutku dodjele nove potpore ne uzima se u obzir pri utvrđivanju je li relevantna gornja granica prekoračena.

¹² Produljenje ne bi smjelo dovesti do povećanja kamatne stope ili naknada za temeljni instrument (među ostalim i zbog smanjenja rejtinga krajnjeg korisnika čak i ako do tog smanjenja dođe prije odobrenja zahtjeva za produljenje).

13. Četvrto, Komisija smatra da će oporavak gospodarstva Unije uvelike ovisiti o brzini programa cijepljenja i napredovanju mogućih varijanti virusa, ali i o drugim nepoznatim čimbenicima kao što su stanje međunarodnog gospodarstva te ponašanje poduzeća i kućanstava kada je riječ o potrošnji i ulaganjima.
14. Komisija podsjeća da se zbog veće zaduženosti privatnog sektora rizik od pada ulaganja nakon krize u Uniji u godinama nakon krize 2008. zapravo ostvario. Kad aktualna kriza završi, financijske poteškoće, nesklonost riziku i rezervni kapaciteti u nekim sektorima mogli bi isto tako kočiti ulaganja korporativnog sektora, a time i dugoročni rast.
15. Primjereno je državama članicama na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a pružiti dodatne mogućnosti za izravnu potporu ulaganjima u imovinu te stvoriti instrument za poboljšanje vlasničke pozicije europskih poduzeća uvođenjem novog odjeljka o potpori ulaganjima za održiv oporavak i novog odjeljka o potpori solventnosti. Komisija istodobno smatra i da, kad je riječ o programima koji su u skladu s određenim postojećim smjernicama i od posebne su važnosti za oporavak, pojedinačne zahtjeve za prijavu treba u određenom ograničenom razdoblju primjenjivati fleksibilnije.
16. S jedne strane, potpora ulaganjima trebala bi olakšati razvoj ekonomskih djelatnosti potrebnih za povratak održivom dugoročnom rastu, prevladavanje negativnih gospodarskih učinaka krize, uključujući sve veći nedostatak ulaganja. Osim toga, trebala bi pridonijeti otpornijem gospodarstvu u budućnosti i istodobno učinkovito ograničiti moguće negativne učinke na tržišno natjecanje i trgovinu.
17. Takva potpora državama članicama može biti osobito korisna za razvoj ekonomskih djelatnosti nužnih za ostvarenje ciljeva zelene i digitalne tranzicije i za potporu oporavku radi zelenije budućnosti s većim stupnjem digitalizacije, uz istodobno jačanje otpornosti i očuvanje ravnopravnih uvjeta tržišnog natjecanja. Važna je i u okviru postupnog ukidanja hitnih kratkoročnih mjera za odgovor na krizu, uglavnom u smislu potpore likvidnosti, i prelaska na poticanje dugoročnijeg oporavka gospodarstva. Kako bi se postigao namjeravani učinak bržeg povećanja rashoda za ulaganja, primjenu te mjere trebalo bi ograničiti do 31. prosinca 2022.
18. Pandemija i mjere koje su države članice poduzele za suzbijanje širenja virusa COVID-19 odmah su dovele do pada gospodarske aktivnosti dosad nezabilježenih razmjera, posebice kada je riječ o ulaganjima. S obzirom na te iznimne okolnosti uzrokovane krizom, Komisija smatra da se odredbe iz odjeljka 3.13. ove izmjene mogu primijeniti na potpore dodijeljene nakon 1. veljače 2020. ako su ispunjeni svi uvjeti i posebno ako se može dokazati poticajni učinak. Takvim mjerama treba se nastojati ostvariti isti cilj kao i onaj utvrđen u odjeljku 3.13., odnosno potaknuti otklanjanje trenutnog nedostatka ulaganja koji se zbog krize akumulirao u gospodarstvu.
19. S druge strane, potpora solventnosti važna je za razvoj ekonomskih djelatnosti u brojnim sektorima u situacijama u kojima se poduzeća zbog krize suočavaju s većim stupnjem zaduženosti. S obzirom na ukupno makroekonomsko povećanje zaduženosti, države članice mogu poduzećima nastojati olakšati pristup privatnim ulaganjima u obliku vlasničkog kapitala i istodobno ograničiti moguće negativne učinke na unutarnje tržište. Takva potpora može znatno pridonijeti jačanju gospodarskog oporavka. S obzirom na složenost i vrijeme potrebno za uvođenje takvih programa, primjereno je osigurati dulje razdoblje provedbe te vrste mjera

potpore solventnosti. Zato bi razdoblje primjene te nove vrste mjera trebalo produljiti do 31. prosinca 2023.

20. Komisija s pomoću instrumenta za tehničku potporu¹³ podupire države članice u osmišljavanju i provedbi reformi za premošćivanje nedostatka ulaganja i ubrzavanje zelene i digitalne tranzicije. Države članice mogu u osmišljavanju i uvođenju mjera potpore solventnosti zatražiti potporu u okviru instrumenta za tehničku potporu.
21. Peto, primjena privremenog okvira pokazala je da je potrebno dodatno objasniti i izmijeniti druge točke tog okvira, posebno u odjeljcima 1.3., 3.11. i 4., i dodati nove instrumente u odjeljcima 3.13. i 3.14.
22. Stoga države članice mogu predvidjeti izmjenu postojećih mjera potpore koje je Komisija odobrila na temelju privremenog okvira kako bi se produljilo njihovo razdoblje primjene do 30. lipnja 2022., omogućilo restrukturiranje ili konverzija određenih instrumenata do 30. lipnja 2023., uvele nove mjere potpore ulaganjima za održiv oporavak do 31. prosinca 2022. ili nove mjere potpore solventnosti do 31. prosinca 2023. Države članice također mogu predvidjeti povećanje proračuna postojećih mjera odobrenih u skladu s odjeljkom 3.12. ili uvođenje drugih izmjena kako bi se te mjere uskladile s privremenim okvirom, kako je izmijenjen ovom Komunikacijom. To može u okviru izmijenjenog okvira obuhvaćati i namjensku prilagodbu novih ili postojećih mjera potpore sektorima koji su posebno pogođeni krizom u određenim državama članicama.
23. Države članice koje namjeravaju produljiti ili izmijeniti postojeće programe pozivaju se da dostave popis svih postojećih mjera potpore koje namjeravaju izmijeniti i potrebne informacije navedene u Prilogu ovoj Komunikaciji. Komisija će tako moći donijeti jedinstvenu odluku koja će obuhvaćati popis prijavljenih mjera.
24. Naposljetku, Komisija smatra da bi trebala nastaviti primjenjivati odredbe Komunikacije o kratkoročnom osiguranju izvoznih kredita („STEC”) i nakon 2021. kako bi se omogućio koordinirani prijelaz na uobičajenu tržišnu praksu ili, prema potrebi, donošenje posebnih programa u skladu s primjenjivim pravilima. U skladu s tim produljuje se privremeno uklanjanje svih država s popisa država s utrživim rizikom iz Priloga STEC-u do 31. ožujka 2022.
25. STEC-om je utvrđeno da utrživi rizici ne mogu biti pokriveni osiguranjem izvoznih kredita uz potporu država članica. Zbog pandemije bolesti COVID-19 Komisija je u ožujku 2020. utvrdila da ne postoji dostatan kapacitet privatnog osiguranja za kratkoročne izvozne kredite općenito te je smatrala da su svi komercijalni i politički rizici povezani s izvozom u zemlje navedene u Prilogu STEC-u privremeno neutrživi do 31. prosinca 2020.¹⁴ Komisija je komunikacijama od 13. listopada 2020. i 28. siječnja 2021. produljila to privremeno izuzeće do 30. lipnja 2021. odnosno 31. prosinca 2021. Postojeći STEC istječe 31.12.2021. i zamijenit će se novom komunikacijom, u kojoj će se i dalje uzimati u obzir kriterij neutrživog rizika.

¹³ Uredba (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu, SL L 57, 18.2.2021., str. 1.

¹⁴ Komunikacija Komisije o izmjeni Priloga Komunikaciji Komisije državama članicama o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita, SL C 101I, 28.3.2020., str. 1.

26. U kontekstu kontinuiranih teškoća uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 i u skladu s točkama 35. i 36. STEC-a Komisija je provela javno savjetovanje radi procjene dostupnosti kratkoročnog osiguranja izvoznih kredita kako bi utvrdila može li se trenutnim stanjem na tržištu opravdati uklanjanje svih država s popisa država s utrživim rizikom iz Priloga STEC-u i nakon 31. prosinca 2021.
27. Uzimajući u obzir ishod javnog savjetovanja i globalne znakove i dalje prisutnog stalno narušavajućeg učinka pandemije bolesti COVID-19 na gospodarstvo cijele Unije, Komisija smatra da je produljenje tog uklanjanja za tri mjeseca primjereno rješenje koje omogućuje neometano prijelazno razdoblje do 1. travnja 2022. kada će se sve zemlje iz Priloga ponovno smatrati utrživima. Dokazi koje su u savjetovanju dostavili privatni osiguravatelji i brojne države članice upućuju na to da su privatni osiguravatelji počeli pružati pokriće izvoznicima koji su aktivni na najvažnijim tržištima. Iz dodatnih primljenih povratnih informacija istodobno je vidljivo da je tržišni kapacitet i dalje nedovoljan za pokrivanje svih gospodarski opravdanih rizika za izvoz u zemlje s popisa država s utrživim rizikom iz Priloga STEC-u. Zato će u tim okolnostima Komisija sve komercijalne i političke rizike povezane s izvozom u države navedene u Prilogu STEC-u i dalje smatrati privremeno neutrživima do 31. ožujka 2022. i tim će se produljenjem osigurati neometan prijelaz na uobičajenu tržišnu praksu ili, prema potrebi, donošenje posebnih programa u skladu s primjenjivim pravilima.

2. IZMJENE PRIVREMENOG OKVIRA

28. Sljedeće izmjene privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji bolesti COVID-19 stupit će na snagu 18. studenoga 2021.
29. Uvodi se sljedeća točka 14.a:

„Komisija uviđa da su pandemija bolesti COVID-19 i mjere poduzete za njezino suzbijanje dovele do iznimnih okolnosti za mnoga poduzeća. U toj jedinstvenoj situaciji, i ovisno o pojedinačnom slučaju, Komisija pojašnjava da vlastiti doprinosi u smislu točaka od 62. do 64. Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama^(*) („Smjernice za sanaciju i restrukturiranje”) mogu opravdano biti manji od 50 % troškova restrukturiranja, pod uvjetom da su i dalje znatni i uključuju dodatno novo financiranje po tržišnim uvjetima. Zbog iznimne i nepredvidive prirode aktualne situacije mogu se dopustiti i iznimke od načela jednokratne dodjele, u skladu s točkom 72. podtočkom (c) Smjernica za sanaciju i restrukturiranje, ako su se zbog pandemije bolesti COVID-19 i posljedičnog gospodarskog pada teškoće ponovno pojavile, tj. ako je predmetni poduzetnik zbog pandemije bolesti COVID-19 i posljedičnog gospodarskog pada postao poduzetnik u teškoćama. Kako bi se izbjegla svaka sumnja, potrebno je napomenuti da se preostale odredbe Smjernica o sanaciji i restrukturiranju i dalje primjenjuju, a posebno potreba za planom restrukturiranja, ponovna uspostava dugoročne održivosti i podjela obveza.”

^(*) Komunikacija Komisije (SL C 249, 31.7.2014., str. 1.).

30. Bilješka 19. uz točku 22. podtočku (a) zamjenjuje se sljedećim:
31. „^(*) Potpora dodijeljena na temelju programa odobrenih u skladu s ovim odjeljkom koja je vraćena prije dodjele nove potpore u skladu s ovim odjeljkom neće se uzimati u obzir pri utvrđivanju je li relevantna gornja granica prekoračena.”

32. Točka 22. podtočka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„a. ukupni iznos potpore ni u jednom trenutku ne prelazi 2,3 milijuna EUR po poduzetniku.(*) Potpora se može dodijeliti u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica i povoljnijih uvjeta plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jamstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uvjetom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 2,3 milijuna EUR po poduzetniku; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova;

(*) Potpora dodijeljena na temelju programa odobrenih u skladu s ovim odjeljkom koja je vraćena prije dodjele nove potpore neće se uzimati u obzir pri utvrđivanju je li relevantna gornja granica prekoračena.”

33. Točka 22. podtočka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„d. potpora je dodijeljena najkasnije 30. lipnja 2022.;(*)

(*) Potpora dodijeljena na temelju programa odobrenih u skladu s ovim odjeljkom koja je vraćena prije 30. lipnja 2022. ne uzima se u obzir pri utvrđivanju je li relevantna gornja granica prekoračena.”

34. Točka 23. podtočka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„a. ukupni iznos potpore ni u jednom trenutku ne prelazi 345 000 EUR po poduzetniku koji djeluje u sektoru ribarstva i akvakulture(*) ili 290 000 EUR po poduzetniku koji djeluje u sektoru primarne poljoprivredne proizvodnje(**);(***) potpora se može dodijeliti u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica i povoljnijih uvjeta plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jamstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uvjetom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 345 000 EUR ili 290 000 EUR po poduzetniku; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova;

(*) Kako je definirano u članku 2. stavku 1. Uredbe Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore u sektoru ribarstva i akvakulture, SL L 190, 28.6.2014., str. 45.

(**) Kako je definirano u članku 2. stavku 5. Uredbe Komisije (EZ) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, SL L 193, 1.7.2014., str. 1.

(***) Potpora dodijeljena na temelju programa odobrenih u skladu s ovim odjeljkom koja je vraćena prije dodjele nove potpore neće se uzimati u obzir pri utvrđivanju je li relevantna gornja granica prekoračena.”

35. Točka 23.a zamjenjuje se sljedećim:

„Ako poduzetnik djeluje u više sektora na koje se u skladu s točkom 22. podtočkom a. i točkom 23. podtočkom a. primjenjuju različiti maksimalni iznosi, dotična država članica odgovarajućim sredstvima, na primjer razdvajanjem računa, osigurava da se za svaku od tih djelatnosti poštuje odgovarajuća gornja granica te da se ne premaši

ukupni maksimalni iznos od 2,3 milijuna EUR po poduzetniku. Ako poduzetnik djeluje u sektorima iz točke 23. podtočke a., ne bi se trebao premašiti ukupni maksimalni iznos od 345 000 EUR po poduzetniku.”

36. Bilješka 27. uz točku 23. zamjenjuje se sljedećim:

(*) Potpora dodijeljena na temelju programa odobrenih u skladu s ovim odjeljkom koja je vraćena prije dodjele nove potpore u skladu s ovim odjeljkom neće se uzimati u obzir pri utvrđivanju je li relevantna gornja granica prekoračena.”

37. Točka 23.b zamjenjuje se sljedećim:

„23.b Mjere potpore dodijeljene u skladu s ovom Komunikacijom u obliku povratnih predujmova, jamstava, zajmova ili drugih povratnih instrumenata mogu se konvertirati u druge oblike potpore kao što su bespovratna sredstva, pod uvjetom da se konverzija izvrši najkasnije do 30. lipnja 2023. i da su ispunjeni uvjeti iz ovog odjeljka.”

38. Točka 25. podtočka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„c. jamstvo je odobreno najkasnije 30. lipnja 2022.;”

39. U točki 25. podtočki (d) uvod se zamjenjuje sljedećim:

„d. za zajmove s rokom dospijeca nakon 30. lipnja 2022. ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi:”

40. Točka 25. podtočka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„e. za zajmove s rokom dospijeca do 30. lipnja 2022. iznos glavnice zajma može biti veći od onoga iz točke 25. podtočke d. uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica mora dostaviti Komisiji i pod uvjetom da je zadržana proporcionalnost potpore, što je država članica dokazala Komisiji;”

41. Točka 27. podtočka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„c. ugovori o zajmu potpisuju su najkasnije 30. lipnja 2022. i ograničeni su na najviše šest godina, osim ako su prilagođeni u skladu s točkom 27. podtočkom (b);

42. U točki 27. podtočki (d) uvod se zamjenjuje sljedećim:

„d. za zajmove s rokom dospijeca nakon 30. lipnja 2022. ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi:”

43. Točka 27. podtočka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„e. za zajmove s rokom dospijeca do 30. lipnja 2022. iznos glavnice zajma može biti veći od onoga iz točke 27. podtočke d. uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica mora dostaviti Komisiji i pod uvjetom da je zadržana proporcionalnost potpore, što je država članica dokazala Komisiji;”

44. Dodaje se sljedeća točka 27.b:

„27.b Komisija smatra da će, u slučaju da je povratne instrumente odobrene u skladu s ovim odjeljkom, odjeljkom 3.1. ili odjeljkom 3.12. potrebno restrukturirati, to biti spojivo pod sljedećim uvjetima: i. ako se temelji na valjanoj ekonomskoj analizi

konkretnu situaciju u pojedinačnom slučaju koja je dio uobičajenih bonitetnih praksi; ii. u skladu je s uvjetima iz primjenjivog odjeljka, posebice u pogledu minimalnih marži za kreditni rizik i maksimalnog trajanja, i zahtjevima iz odjeljka 3.4 (ako je primjenjivo); iii. ne uzrokuje premašenje prvotno odobrenog iznosa zajma; i iv. provede se najkasnije do 30. lipnja 2023.”

45. Točka 33. zamjenjuje se sljedećim:

- „33. U tom kontekstu Komisija smatra da su svi komercijalni i politički rizici povezani s izvozom u države navedene na popisu u Prilogu Komunikaciji Komisije o kratkoročnom osiguranju izvoznih kredita privremeno neutrživi do 31. ožujka 2022.”

46. Točka 35. podtočka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„a. potpora se dodjeljuje u obliku izravnih bespovratnih sredstava, povratnih predujmova ili poreznih olakšica najkasnije 30. lipnja 2022.;”

47. Točka 37. podtočka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„b. potpora se dodjeljuje u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica ili povratnih predujmova najkasnije 30. lipnja 2022.;”

48. Točka 39. podtočka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„b. potpora se dodjeljuje u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica ili povratnih predujmova najkasnije 30. lipnja 2022.;”

49. Točka 41. zamjenjuje se sljedećim:

„41. Komisija će na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a smatrati spojivima s unutarnjim tržištem programe potpore koji se sastoje od privremene odgode plaćanja poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje koji se primjenjuju na poduzetnike (uključujući samozaposlene osobe) koji su posebno pogođeni pandemijom bolesti COVID-19, na primjer poduzetnike u određenim sektorima i regijama ili poduzetnike određene veličine. To se odnosi i na mjere propisane za porezne obveze i obveze za socijalne doprinose kojima se korisnicima želi olakšati poslovanje u situaciji ograničene likvidnosti, kao što su obročna otplata odgođenih dospjelih poreznih obveza, lakši pristup mjerama plaćanja poreznog duga i odobravanje odgode bez obračuna kamata, obustava naplate poreznog duga i brži povrat poreza. Potpora se dodjeljuje prije 30. lipnja 2022., a odgoda se primjenjuje najkasnije do 30. lipnja 2023.”

50. Točka 43. podtočka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„c. pojedinačne potpore u okviru programa subvencioniranja plaća dodjeljuju se najkasnije do 30. lipnja 2022. zaposlenicima koji bi u protivnom bili otpušteni zbog prekida ili smanjenja poslovnih aktivnosti uzrokovanog pandemijom bolesti COVID-19 (ili samozaposlenim osobama na čiju je poslovnu aktivnost negativno utjecala pandemija bolesti COVID-19) i pod uvjetom da je osoblje čija je plaća subvencionirana u stalnom radnom odnosu tijekom cijelog razdoblja subvencioniranja (ili pod uvjetom održavanja odgovarajuće poslovne aktivnosti samozaposlene osobe tijekom cijelog razdoblja za koje se dodjeljuje potpora);”

51. Točka 48. zamjenjuje se sljedećim:

„48. Mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 ne smiju se odobravati nakon 30. lipnja 2022.”

52. Uvodi se sljedeća točka 77.a:

„77.a Odstupajući od navedenog, zabrana neobveznih isplata kupona ne primjenjuje se na:

a. hibridne instrumente kapitala izdane istodobno^(*), iste razine podređenosti kao hibridni instrumenti kapitala u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i s kuponom koji je u odnosu na kupon tih instrumenata veći za najviše 150 baznih bodova. Nadalje, više od 20 % ukupnog izdanja hibridnih instrumenata trebalo bi se odnositi na hibridne instrumente kapitala u kontekstu pandemije bolesti COVID-19^(**);

b. hibridne instrumente kapitala izdane nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije bolesti COVID-19, pod uvjetom da se prihodi od tih instrumenata upotrebljavaju isključivo za otkup instrumenata dokapitalizacije u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i/ili hibridnih instrumenata kapitala izdanih u skladu s ovom točkom 77.a; i

c. hibridne instrumente kapitala u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 kad god ih država proda privatnim ulagačima (tj. ne javnim tijelima) po cijeni koja je jednaka nominalnoj vrijednosti hibridnog instrumenta ili viša od nje i uvećana za sve obračunate neplaćene kupone, uključujući složene kamate.

U svakom slučaju, neobvezne isplate kupona za hibridne instrumente kapitala u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 izvršavaju se prije ili istodobno s isplatama kupona za hibridne instrumente kapitala na koje se primjenjuje ukidanje zabrane neobveznih isplata kupona u skladu s ovom točkom.

Ne dovodeći u pitanje opcije otkupa iz podtočke b., u slučaju djelomičnog ili potpunog otkupa hibridnih instrumenata kapitala na koje se primjenjuje ukidanje zabrane neobveznih isplata kupona u skladu s ovom točkom, korisnik: i. otkupljuje barem isti iznos hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije bolesti COVID-19^(***); ili ii. izdaje barem isti iznos novih hibridnih instrumenata kapitala; ili iii. ako u roku od 6 mjeseci od djelomičnog ili potpunog otkupa hibridnih instrumenata kapitala ne ispuni ni jedan od prva dva uvjeta, retroaktivno od datuma otkupa hibridnog instrumenta kapitala povećava naknadu za nepodmirene hibridne instrumente kapitala u kontekstu pandemije bolesti COVID-19. U potonjem slučaju povećanje naknade izračunava se kao najviši dodatak^(****) koji se tijekom trajanja otkupljenih hibridnih instrumenata kapitala može primijeniti na nominalni iznos takvog instrumenta^(*****), s najmanje 100 baznih bodova. Nadalje, u slučaju djelomične isplate hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 ili u slučaju izdavanja novih hibridnih instrumenata kapitala, na odgovarajući se način smanjuje nominalni iznos na koji se primjenjuje to povećanje naknade.

To odstupanje primjenjivat će se na sve prethodno spomenute hibridne instrumente kapitala izdane od 18. studenoga 2021., među ostalim u okviru mjera dokapitalizacije u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 koje su već provedene, kako ih je odobrila Komisija, prije tog datuma.

(*) Za potrebe ove točke smatra se da su hibridni instrumenti kapitala izdani najkasnije šest mjeseci od izdavanja hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 izdani istodobno s tim instrumentima.

(**) Takvi hibridni instrumenti kapitala uzimaju se u obzir pri procjeni iz točke 54.

(***) Do ukupnog iznosa postojećih hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije bolesti COVID-19.

(****) Razlika između ugovorom dogovorenih najviših i najnižih kuponskih stopa tijekom trajanja hibridnih instrumenata.

(*****) Ako korisnik otkupi nekoliko tranši hibridnih instrumenata kapitala s različitim kamatnim stopama, taj se uvjet mora primijeniti na svaku tranšu zasebno.”

53. Točka 87. podtočka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„a. potpora se dodjeljuje najkasnije 30. lipnja 2022. i pokriva nepokrivene fiksne troškove nastale u razdoblju od 1. ožujka 2020. do 30. lipnja 2022., uključujući te troškove nastale u dijelu tog razdoblja („prihvatljivo razdoblje”);”

54. Bilješka 75. uz točku 87. podtočku (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(*) Referentno razdoblje je razdoblje u 2019. bez obzira na to je li prihvatljivo razdoblje u 2020., 2021. ili 2022.”

55. Točka 87. podtočka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„d. ukupna potpora ne smije premašiti iznos od 12 milijuna EUR po poduzeću(*). Potpora se može dodijeliti u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica i povoljnijih uvjeta plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jamstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uvjetom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 12 milijuna EUR po poduzeću; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova;

(*) Potpora dodijeljena na temelju programa odobrenih u skladu s ovim odjeljkom koja je vraćena prije dodjele nove potpore u skladu s ovim odjeljkom neće se uzimati u obzir pri utvrđivanju je li relevantna gornja granica prekoračena.”

56. Uvodi se sljedeća točka 87.a:

„87.a. Mjere potpore dodijeljene u skladu s ovom Komunikacijom u obliku povratnih predujmova, jamstava, zajmova ili drugih povratnih instrumenata mogu se konvertirati u druge oblike potpore kao što su bespovratna sredstva, pod uvjetom da se konverzija izvrši najkasnije do 30. lipnja 2023. i da su ispunjeni uvjeti iz ovog odjeljka.”

57. Umeće se sljedeći odjeljak:

„3.13. Potpora ulaganjima za održiv oporavak

88. Države članice mogu se odlučiti na pružanje potpore privatnim ulaganjima kako bi potaknule otklanjanje trenutačnog nedostatka ulaganja koji se zbog krize

akumulirao u gospodarstvu. Takav poticaj mogao bi olakšati razvoj određenih ekonomskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja.

89. Komisija će takve mjere smatrati spojivima s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

a. potpora se dodjeljuje na temelju programa. Maksimalni iznos pojedinačne potpore koji se može dodijeliti poduzeću u načelu ne premašuje 1 % ukupnog proračuna raspoloživog za takav program, osim u situacijama koje će države članice morati prikladno obrazložiti.

b. prihvatljivi troškovi mogu obuhvaćati samo troškove ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu. Troškovi povezani s kupnjom zemljišta mogu se uključiti samo ako su dio ulaganja za proizvodnju robe ili pružanje usluga. Financijska ulaganja nisu prihvatljiva.

c. države članice mogu ograničiti potporu na ulaganja kojima se podupiru određena gospodarska područja od posebne važnosti za gospodarski oporavak. Međutim, pri osmišljavanju takvih ograničenja potrebno je imati u vidu široki spektar mogućih situacija te paziti da ne dovedu do umjetnog ograničenja prihvatljivih ulaganja ili potencijalnih korisnika koje bi korištenje potpore omogućilo samo malom broju poduzeća.

d. intenzitet potpore ne smije premašiti 15 % prihvatljivih troškova. Međutim,

i. za ulaganja malih poduzeća(*) intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova;

ii. za ulaganja ostalih MSP-ova(**) intenzitet potpore može se povećati za 10 postotnih bodova; ili

iii. za ulaganja u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 14. Uredbe o općem skupnom izuzeću, isključujući članak 14. stavak 14. Uredbe o općem skupnom izuzeću, intenzitet potpore može se povećati za intenzitet potpore utvrđen na karti regionalnih potpora koja je na snazi u trenutku dodjele potpore u predmetnom području.

e. ukupna potpora dodijeljena u skladu s ovim odjeljkom ne smije premašiti 10 milijuna EUR po poduzeću u nominalnim vrijednostima, neovisno o konkretnom instrumentu potpore. Međutim, u potpomognutim područjima, neovisno o konkretnom instrumentu potpore, ukupna potpora po poduzeću dodijeljena u skladu s ovim odjeljkom ne smije premašiti maksimalni iznos potpore izračunan u skladu s člankom 14. Uredbe o općem skupnom izuzeću, uz iznimku članka 14. stavka 14. Uredbe o općem skupnom izuzeću, i na temelju primjenjive karte regionalnih potpora te uvećan za 10 milijuna EUR u nominalnoj vrijednosti.

f. potpora može imati različite oblike, uključujući bespovratna sredstva, porezne potpore ili odgode plaćanja poreza, subvencionirane kamatne stope na zajmove ili jamstva. U slučaju povratnih instrumenata države članice mogu predvidjeti mogućnost konverzije u bespovratna sredstva pod unaprijed određenim uvjetima i na temelju unaprijed definiranih kriterija koji moraju biti utvrđeni u programu i navedeni u pojedinačnim odlukama o dodjeli bespovratnih sredstava. Povratni instrumenti kao što su zajmovi i jamstva moraju biti ograničeni na najviše 8 godina.

90. Komisija će pri razmatranju pozitivnih učinaka potpore i njezinih negativnih učinaka na tržišno natjecanje i trgovinu obratiti posebnu pozornost na članak 3. Uredbe EU-a o taksonomiji (EU) 2020/852, uključujući načelo „nenanošenja bitne štete”, ili druge usporedive metodologije. Komisija smatra da ulaganja koja nanose bitnu štetu okolišnim ciljevima (**) vjerojatno neće imati dovoljno pozitivnih učinaka koji bi nadmašili njihove negativne učinke na tržišno natjecanje i trgovinu(***).

91. Potpora iz ovog odjeljka može se dodati regionalnim potporama za ulaganja koje se moraju prijaviti te zbrajati s drugim vrstama potpora pod uvjetima iz točke 20. ovog privremenog okvira. Ukupni iznos potpore ni u kojem slučaju ne smije premašiti 100 % prihvatljivih troškova. Zbog toga je isključeno zbrajanje s drugim instrumentima potpore koji omogućuju pokrivanje manjka financijskih sredstava.

92. h. potpora iz ovog odjeljka ne smije se dodijeliti poduzetnicima koji su već bili u teškoćama (u smislu Uredbe o općem skupnom izuzeću(****)) na dan 31. prosinca 2019. To se ne odnosi na mikropoduzeća i mala poduzeća (u smislu Priloga I. Uredbi o općem skupnom izuzeću) koja su već bila u teškoćama na dan 31. prosinca 2019. pod uvjetom da se nad njima ne provodi skupni postupak u slučaju nesolventnosti u skladu s nacionalnim pravom i da nisu primila potporu za sanaciju(*****) ili potporu za restrukturiranje(*****).

93. Potpora iz ovog odjeljka može se dodijeliti do 31. prosinca 2022. Isključena je potpora za ulaganja dodijeljena prije 1. veljače 2020.

94. Smatra se da potpora dodijeljena u skladu s ovim odjeljkom ima učinak poticaja ako je korisnik predmetnoj državi članici podnio pisani zahtjev za potporu prije početka aktivnosti povezanih s ulaganjem.

95. Odstupajući od točke 94., smatra se da mjere u obliku poreznih pogodnosti imaju učinak poticaja ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

a. mjerom se uspostavlja pravo na potporu u skladu s objektivnim kriterijima i bez daljnje primjene diskrecijskog prava države članice; i

b. mjera je donesena i stupila je na snagu prije početka aktivnosti povezanih s ulaganjem.

96. Ako se u okviru programa potpore ulaganjima potpora pruža isključivo u obliku jamstava ili zajmova ili sličnih povratnih instrumenata, odstupajući od točke 89. podtočke e., ukupna potpora ne smije premašiti 15 milijuna EUR po poduzetniku u nominalnoj vrijednosti i odstupajući od točke 89. podtočke d. intenziteti potpore ne smiju premašivati 30 % prihvatljivih troškova. Ako se primjenjuju uvjeti iz točke 89. podtočke d. podpodtočaka i., ii. ili iii., to se ograničenje može povećati u skladu s tim odredbama. Programi iz ove točke moraju biti u skladu s točkom 25. podtočkama a. i b., točkom 25.a prvom i drugom rečenicom ili točkom 27. podtočkama a. i b. i točkom 27.a prvom i drugom rečenicom. Zbrajanje s drugim potporama na temelju ovog odjeljka isključeno je. Osim toga, moraju se poštovati točke 29., 30. i 31. U slučaju jamstava ne smiju premašivati:

i. 90 % glavnice pojedinačnog zajma ako gubitke proporcionalno i pod istim uvjetima snose kreditna institucija i država; ili

ii. 35 % glavnice pojedinačnog zajma ako se gubici najprije pripisuju državi i tek zatim kreditnoj instituciji (tj. jamstvo za prvi gubitak); i

iii. u oba navedena slučaja, ako se iznos zajma s vremenom smanjuje, na primjer zato što je počela otplata zajma, iznos pokriven jamstvom mora se proporcionalno smanjivati.

97. Države članice mogu razmotriti i uspostavu ili izmjenu postojećih programa za potporu održivom oporavku gospodarstva u skladu s pravilima koja se primjenjuju na ekološke ili istraživačke projekte, odnosno Smjernicama o potporama za okoliš i energiju^(*****) ili Okvirom potpora za istraživanje, razvoj i inovacije^(*****). Komisija smatra da se države članice, s obzirom na ciljeve poticanja brzog oporavka europskog gospodarstva, mogu privremeno odlučiti na uspostavu ili izmjenu postojećih programa kojima bi se u skladu s ovim smjernicama omogućile i veće pojedinačne potpore bez potrebe za pojedinačnim obavješćivanjem o mjerama. Komisija će takve programe potpora ili izmjene postojećih programa smatrati spojivima ako su primjenjivi pragovi za pojedinačne prijave premašeni za najviše 50 %, pod uvjetom da se poštuju sve ostale odredbe primjenjivih smjernica, ako je odluka Komisije kojom se mjera odobrava donesena prije 1. siječnja 2023. i ako je predmetna pojedinačna potpora dodijeljena prije 1. siječnja 2024.

(*) U smislu Priloga I. Uredbi o općem skupnom izuzeću.

(**) U smislu Priloga I. Uredbi o općem skupnom izuzeću.

(***) U smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, SL L 198, 22.6.2020., str. 13.

(****) Za mjere koje su istovjetne mjerama u okviru planova oporavka i otpornosti koje je odobrilo Vijeće smatra se da su usklađene s načelom „nenanošenja bitne štete” jer je to već provjereno.

(*****) Kao što je definirano u članku 2. stavku 18. Uredbe o općem skupnom izuzeću.

(*****) Kao druga mogućnost, ako su primila potporu za sanaciju, vratila zajam ili okončala jamstvo u trenutku dodjele potpore u skladu s ovom Komunikacijom.

(*****) Kao druga mogućnost, ako su primila potporu za restrukturiranje, više nisu podložna planu restrukturiranja u trenutku dodjele potpore u skladu s ovom Komunikacijom.

(*****) Smjernice o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020., SL C 200, 28.6.2014., str. 1.

(*****) Okvir Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, SL C 198, 27.6.2014., str. 1.”

58. Umeće se sljedeći odjeljak:

„3.14. Potpora za solventnost

98. Države članice mogu se odlučiti na pružanje potpore gospodarskom oporavku jačanjem solventnosti poduzeća. To posebno može biti slučaj ako se zaduženost trgovačkih društava povećala zbog gospodarske krize, što može otežati daljnja

ulaganja i dugoročni rast. Takve bi mjere trebale biti osmišljene tako da potiču privatna ulaganja u poduzeća s potencijalom rasta.

99. Komisija će takve mjere smatrati spojivima s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

a. potpora za solventnost pruža se kao poticaj za privatna ulaganja u vlasnički kapital, podređeni dug ili kvazivlasnički kapital, uključujući tihe udjele ili participativne zajmove;

b. potpore se dodjeljuju na temelju programa, u obliku javnih jamstava ili sličnih mjera za namjenske investicijske fondove, kao poticaj za ulaganje u krajnje korisnike. Ta se ulaganja pružaju putem financijskih posrednika u obliku investicijskih fondova koji su u načelu odabrani u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem postupku. Naknada upraviteljima tih fondova trebala bi se u načelu temeljiti na uspješnosti cijelog portfelja fonda.

c. prihvatljivi krajnji korisnici ograničeni su na MSP-ove i mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije(*);

d. ako djeluju kao financijski posrednici u vezi s mjerama poduzetima u skladu s ovim odjeljkom, primjerice sekuritizacijom takvih ulaganja kako bi ih učinile dostupnima drugim ulagačima, kreditne institucije moraju preuzeti odgovarajući dio rizika. Smatralo bi se da je podjela rizika primjerena zadrže li institucije barem 10 % volumena takvih instrumenata u svojoj bilanci.

e. prihvatljivi programi potiču dodatna nova ulaganja privatnih ulagača. Odluke o ulaganju moraju se donijeti na način usmjeren na ostvarivanje dobiti na temelju poslovnih ili investicijskih planova iz kojih je vidljivo da su prihvatljivi krajnji korisnici dugoročno održiva poduzeća.

f. svi institucijski ulagači, bez obzira na njihovu prirodu i lokaciju, mogu u investicijske fondove koji će se osnovati ulagati pod jednakim uvjetima;

g. potporom se osigurava da ulagači preuzmu odgovarajući dio rizika kako bi se zajamčila ulaganja usmjerena na dobit. U slučaju prvog gubitka koji pokriva država takva podjela rizika može se postići ograničavanjem vrijednosti tog jamstva ili slične mjere na najviše 30 % temeljnog portfelja, što uključuje samo iznos glavnice bez kamata ili bilo kakvih dodatnih obveza.

h. ukupno trajanje jamstva nije dulje od 8 godina, neovisno o temeljnom instrumentu. U slučaju da se jamstvo odnosi na dug ne smije biti dulje od dospjeća temeljnog dužničkog instrumenta. U slučaju vlasničkih ulaganja jamstvo ne smije obuhvaćati ulaganja tog financijskog posrednika nakon datuma iz točke 101.

i. mobilizacija jamstva ugovorno je povezana s posebnim uvjetima („događaj koji aktivira jamstvo”), koji mogu čak propisivati obvezno objavljivanje stečaja poduzeća korisnika ili kakav sličan postupak. Te uvjete stranke moraju dogovoriti pri prvotnoj dodjeli jamstva. U slučaju jamstava za vlasnička ulaganja prihvatljivi gubici mogu se biti obuhvaćeni jamstvom samo u trenutku raspuštanja fonda i prodaje svih portfeljnih ulaganja po tržišnim uvjetima.

j. rizik koji preuzima država odražava se u odgovarajućem tržišno usmjerenom povratu. Takav povrat može biti u obliku izravne naknade u obliku jamstvene

premije ili prava na sudjelovanje u dobiti koju ti fondovi akumuliraju, a to ovisi i o prirodi instrumenta (podređeni zajmovi ili kapital). Mora se prilagoditi s obzirom na investicijski rejting krajnjih korisnika, vrste obuhvaćenih instrumenata i trajanje odobrene zaštite.

k. provode se učinkovite zaštitne mjere kako bi se osiguralo da se prednost u najvećoj mogućoj mjeri prenosi na krajnje korisnike;

l. ukupni iznos financijskih sredstava u okviru takvih mjera ne premašuje 10 milijuna EUR po poduzeću.

m. Komisija na temelju odgovarajućeg obrazloženja koje joj je dostavila država članica i uz dodatne uvjete usmjerene na ograničavanje narušavanja tržišnog natjecanja može prihvatiti alternativne metode odabira i naknade, veće iznose financiranja i/ili srednja poduzeća.

100. Financijske institucije isključene su kao krajnji korisnici.

101. Potpora iz ovog odjeljka može se dodijeliti najkasnije do 31. prosinca 2023.

102. Potpora iz ovog odjeljka može se zbrajati s drugim potporama, pod uvjetom da su ispunjeni odgovarajući pragovi i drugi uvjeti za te druge potpore. Međutim, potpora iz ovog odjeljka ne može se dodijeliti poduzećima koja primaju potporu u skladu s odjeljkom 3.11. ove Komunikacije.

(*) Kako je definirano u točki 52. podtočki xxvii. Smjernica o državnim potporama za promicanje rizičnih financijskih ulaganja, SL C 19, 22.1.2014., str. 4.”

59. Točke od 88. do 96. postaju točke od 103. do 111.

60. Točka 90. postaje točka 105. i zamjenjuje se sljedećim:

„105. Države članice dužne su do 30. lipnja 2022. Komisiji dostaviti popis mjera uvedenih na temelju programa odobrenih u skladu s ovom Komunikacijom.”

61. Točka 93. postaje točka 108. i zamjenjuje se sljedećim:

„108. Komisija ovu Komunikaciju primjenjuje od 19. ožujka 2020. imajući u vidu gospodarske posljedice izbijanja bolesti COVID-19, zbog kojih je bilo nužno djelovati bez odgode. Aktualne izvanredne okolnosti opravdani su razlog za ovu Komunikaciju, koja se neće primjenjivati nakon u njoj navedenih datuma. Komisija će sve odjeljke ove Komunikacije preispitati prije 30. lipnja 2022. uzimajući u obzir važna pitanja u području tržišnog natjecanja ili gospodarstva. Ako bude potrebno, Komisija može dodatno objasniti svoj pristup određenim pitanjima.”

3. PRODULJENJE UKLANJANJA POPISA DRŽAVA S UTRŽIVIM RIZIKOM IZ STEC-A

62. Komisija smatra da su svi komercijalni i politički rizici povezani s izvozom u države navedene u nastavku privremeno neutrživi do 31. ožujka 2022.

Belgija	Cipar	Slovačka
---------	-------	----------

Bugarska	Latvija	Finska
Češka	Litva	Švedska
Danska	Luksemburg	Australija
Njemačka	Mađarska	Kanada
Estonija	Malta	Island
Irska	Nizozemska	Japan
Grčka	Austrija	Novi Zeland
Španjolska	Poljska	Norveška
Francuska	Portugal	Švicarska
Hrvatska	Rumunjska	Ujedinjena Kraljevina
Italija	Slovenija	Sjedinjene Američke Države

PRILOG

Informacije koje treba dostaviti uz popis postojećih mjera odobrenih na temelju privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji bolesti COVID-19, za koje je Komisiji prijavljeno produljenje razdoblja primjene, povećanje proračuna i/ili druge izmjene radi usklađivanja tih mjera s privremenim okvirom, kako je izmijenjen ovom Komunikacijom.

Države članice pozivaju se da prema potrebi svoje izmjene objedine koristeći se tim popisom u skupnoj obavijesti.

Popis postojećih mjera i predviđena izmjena					
Broj državne potpore odobrene mjere ¹⁵	Naslov	Prijavljena izmjena (može se dodatno podijeliti na izmjene 1, 2, 3 itd.)	Relevantna točka u privremenom okviru za planirane izmjene	Potvrdite da nema drugih izmjena u postojećoj mjeri	Nacionalna pravna osnova za izmjenu

¹⁵ Ako je mjera izmijenjena, navedite broj državne potpore iz prvotne odluke o odobrenju.